

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Rhagfyr, 2012

PRESENNOL:	Cynghorydd H. Eifion Jones – Cadeirydd Cynghorwyr W. I. Hughes, A. M. Jones, Eric Roberts, G. W. Roberts OBE, Elwyn Schofield, Ieuan Williams, Selwyn Williams.
WRTH LAW:	Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democritaidd, Uwch Swyddog Datblygu (MW), Swyddog Pwyllgor (MEH).
YMDDIHEURIADAU:	Cynghorydd Fflur M. Hughes.
HEFYD YN BRESENNOL:	Cynghorydd W.J. Chorlton – Arweinydd Grwp (Wedi i wahodd). Ms. Sarah Titcombe – Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

---

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION

Cadarnhawyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Hydref 2012.

Lleisiwyd y materion canlyn gan yr Aelodau :-

- Roedd angen Ymgysylltiad Cymunedol Effeithiol yng nghyswllt rhoi gwybodaeth i'r etholaeth leol am y weithdrefn etholiadol yn yr Etholiadau Cyngor Sir nesaf ym Mai 2013 h.y. 2/3 pleidlais mewn ardaloedd etholiadol;
- Mae angen i Gofrestrau Etholiadol fod ar gael i ymgeiswyr tebygol yn Etholiadau'r Cyngor Sir mor fuan ag sy'n bosibl.

Cafwyd ymateb gan y Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democritaidd a nodwyd y byddai'n dod â'r materion hyn i sylw'r Swyddog Canlyniadau.

3 CYNLLUN GWAITH DATBLYGU AELODAU

3.1 Cyflwynwyd - adroddiad gan yr Uwch Swyddog Datblygu mewn perthynas â throsolwg o'r cynnydd a wnaed yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf gyda hyfforddiant Datblygu Aelodau a nodwyd bod Grŵp Datblygu Aelodau wedi cael ei sefydlu i wella'r ffocws ar Ddatblygiad Aelodau yn ystod y cyfnod adfer.

Dywedodd yr Uwch Swyddog Datblygu i'r cyfrifoldeb am ddatblygiad Aelodau bellach gael ei drosglwyddo i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democritaidd a hynny oherwydd newidiadau i'r Mesur Lleol Llywodraeth Leol (2011). Bydd y Gwasanaeth Adnoddau Dynol hefyd yn parhau i drefnu ac i gefnogi hyfforddiant i Aelodau.

Gofynnwyd cwestiynau am y ffioedd y mae'r Awdurdod yn eu talu am hyfforddiant a hefyd i Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.

PENDERFYNWYD bod adroddiad yn cael ei gyflwyno yn rhoi dadansoddiad o'r taliadau a wnaed yng nghyswllt hyfforddi aelodau etholedig i'r cyfarfod nesaf o'r Pwyllgor hwn.

3.2 Cyflwynwyd – er gwybodaeth, adroddiad ar Hyfforddiant i Aelodau gan y Cyfreithiwr i'r Swyddog Monitro a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Safonau ar 31 Hydref 2012.

Nododd y Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democraataidd bod y Pwyllgor Safonau yn ei gyfarfod ar 11 Rhagfyr 2012 wedi nodi pryderon ynglŷn â lefelau presenoldeb yr Aelodau mewn Sesiynau Hyfforddi a'r angen i fynd i'r afael â'r mater hwn.

Roedd yr Aelodau yn ystyried y byddai'n briodol gwahodd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau i drafod presenoldeb mewn sesiynau hyfforddi, ar ôl Etholiadau'r Cyngor Sir ym Mai 2013.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

4 SIARTER CYMRU AR GYFER CEFNOGAETH A DATBLYGIAD AELODAU

Cafwyd cyflwyniad gan Ms. Sarah Titcombe, Cyngorydd Sefydliadol a Datblygu Personol Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ynglŷn â'r uchod. Roedd copi o'r Meini Prawf Asesu Siarter ynghlwm er sylw'r Aelodau.

Rhododd Ms Titcombe y cefndir i'r Siarter sydd yn ddyfarniad a ddatblygwyd gan Aelodau a Swyddogion trwy Gymru gyfan ac a gyflwynir i awdurdodau mewn cydnabyddiaeth o'r gefnogaeth a ddarperir i Aelodau. Nododd bod 3 lefel i'r Siarter h.y. Siarter, Siarter Uwch a Dyfarniad Arfer Dda ac Arloesedd.

Nododd y Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democraataidd mai'r gobraith oedd y byddai'r Awdurdod yn gallu cyrraedd Lefel 1 y Siarter erbyn Etholiadau nesaf y Cyngor Sir ym Mai 2013 ac roedd Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn darparu cefnogaeth cymheiriaid i adolygu cynnydd y Cyngor gyda chyfarfod â'r safonau a osodir yn y Siarter. Fel rhan o gefnogaeth Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru bydd cymorth hefyd yn cael ei ddarparu i adolygu'r arferion gweithio cyfredol, a'r systemau a'r adnoddau sydd ar gael i gefnogi Aelodau i fod yn barod am y Cyngor newydd.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

5 RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democraataidd yng nghyswllt Rhaglen Waith y Pwyllgor.

Cynigiodd y Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democraataidd y dylai'r cyfarfod nesaf ganolbwyntio ar y materion a ganlyn :-

- Adroddiad Cynnydd ar y cais Siarter Datblygu Aelodau;
- Darpariaeth TGCh i Aelodau yn cynnwys gwefan y Cyngor i hyrwyddo democratiaeth;
- Y Goblygiadau i'r Gwasanaethau Democraataidd mewn perthynas â chynigion cyllideb 2013/14;
- Anwytho Aelodau (Mai 2013 ymlaen).

Nododd y Swyddog ymhellach bod y Gweinidog Dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol yn ddiweddar wedi cysylltu â phob awdurdod lleol i geisio cael gwybodaeth ar ddarlledu eu Pwyllgorau yn y dyfodol ac y dylai hyn gael ei ystyried yn ei dro gan y Pwyllgor.

Materion a leisiwyd gan yr Aelodau :-

- Mae angen cael eitem ar Ymgysylltiad Cymunedol ar bob Rhaglen mewn perthynas â'r etholiadau lleol sydd ar ddod;
- Protocolau mewn perthynas â phenodi Cadeiryddion Pwyllgorau yn dilyn etholiadau Mai 2013.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r eitemau a nodwyd uchod i'w hystyried yn y cyfarfod nesaf.

**CYNGHORYDD H. EIFION JONES
CADEIRYDD**